

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ŠIAULIŲ TARDYMO IZOLIATORIŲ

2021-11-18 Nr. 4D-2021/1-909

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Šiaulių tardymo izoliatoriaus (toliau vadinama ir – ŠTI, Šiaulių TI) ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – KD, Kalėjimų departamentas) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimusis, susijusius su nuotraukų albumu, pareigūnų iškvietimo sistema ir galimybe susipažinti su pasivaikščiojimo gryname ore grafiku (toliau vadinama ir – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „Buvau kreipėsis į ŠTI direktorių su prašymais ir skundais dėl galimybės turėti nuotraukų albumą, dėl galimybės išsikviesti pareigūnus prie kameros, dėl išankstinio supažindinimo su pasivaikščiojimo gryname ore grafiku [...] sulaukęs netenkintinų atsakymų juos skundžiau KD iš kur gavęs atsakymą Nr. 2S-2216 supratau, kad KD dangsto ŠTI pareigūnų piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi ir pareigū neatlikimą“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Dėl nuotraukų albumo, tiek ŠTI, tiek KD prašiau sręsti susidariusią problemą ir gražinti iš manęs paimtą, artimųjų atsiųstą nuotraukų albumą, kad saugiai ir tvarkingai galėčiau susidėti savo šeimos ir artimųjų nuotraukas. Tačiau tiek ŠTI, tiek KD piktybiškai atsisako spręsti, mano nuomone, dirbtinai pareigūnų sudarytą problemą“;

2.3. „Dėl pareigūnų iškvietimo prie kameros, nei ŠTI, nei KD nesugebėjo man atsakyti, kokiais veiksmais man esant būtinumui skubiai išsikviesti pareigūnus prie kameros, nes ŠTI nėra įrengtos iškvietimo sistemos, kas yra būtina ir nurodyta teisės aktuose“;

2.4. „Dėl pasivaikščiojimo gryname ore išankstinio grafiko pateikimo į kameras, tai gavęs atsakymą iš KD supratau, kad atsakymas prasilenkia su logika, objektyvumu ir nešališkumu [...]. KD nurodė, kad norint mums pateikti pasivaikščiojimo gryname ore grafikus, juos reikėtų iškabinti ant sienos, o tai draudžia teisės aktai, tačiau KD „užmiršo“, kad kiekvienoje kameroje privalo būti stendas, kuriame iškabinama kaliniams aktuali informacija [...].“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolieriaus, Seimo kontrolierių įstaigos vadovo 2021 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 11P(e)-7 Seimo kontrolieriaus patarėjai buvo pavesta 2021 m. liepos 19 d. atlikti Skundo aplinkybių tyrimą vietoje – Šiaulių tardymo izoliatoriaus patalpose (Trakų g. 10, Šiauliai).

Šio patikrinimo metu nustatyta: „Pareiškėjui leidžiama turėti nuotraukas, bet albumo [reng. past. nuotraukų albumo] įsigyti / gauti neleidžiama. Iškvietimo sistema neveikia. Pareiškėjas [...] pareigūnus kviečia belsdamas į duris. Pasivaikščiojimo grafikas niekur nėra pakabintas, su juo susipažinti nėra galimybės. Apie pasivaikščiojimo laiką asmenys yra informuojami tą pačią dieną likus 15–40 minučių. Apie pasivaikščiojimo laiką asmenis informuoja budintys pareigūnai. ŠTI direktoriaus pavaduotojas pažymi, kad kiekviename koridoriuje yra pareigūno postas, todėl išsikviesti pareigūnus nėra sudėtinga.“

5. Seimo kontrolierius 2021 m. liepos 13 d. raštu Nr. 4D-2021/1-909/3D-1739 kreipėsi į ŠTI, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2021 m. liepos 29 d. Seimo kontrolierius gavo ŠTI 2021 m. liepos 29 d. raštą Nr.14-7954.

Šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose nurodoma:

5.1. „Pažymime, kad Šiaulių TI režiminio korpuso, bendrojo naudojimo patalpos ir gyvenamosios kameros yra įrengtos vadovaujantis Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2009 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. V-176 patvirtintomis „Tardymo izoliatorių įrengimo ir eksploatavimo taisyklėmis“ galiojusiomis iki 2020-12-21 (toliau – Taisyklės), nustatytais reikalavimais. Taisyklių 14.4 punkte numatyta kameroje įrengti vidinio ryšio sistemą (aliarminį iškvietimą) su išlyga, kad tai nesusiję su pastato ar patalpų rekonstrukcijos darbais. Taisyklių naujoje redakcijoje, galiojančioje nuo 2020-12-22, numatyta kameroje įrengti priežiūrą vykdančio pareigūno iškvietimo sistemą su išlyga, kad veikiančioms įkalinimo įstaigoms taikomi tik tie taisyklių reikalavimai, kurie nesusiję su statinių rekonstrukcijos ar kapitalinio remonto darbais. Taisyklių 14.3 punkte (naujos redakcijos 12.8 punkte) nurodoma, kad elektros laidai montuojami paslėptuoju būdu, įmontuojami kameros sienose ir lubose po tinku, todėl laidų instaliacijai būtinas sienų apdailos ardymas. Šiaulių TI režiminis korpusas įtrauktas į LR Paveldosaugos objektų registrą, remonto darbams keliami specifiniai reikalavimai. Nuo 2020-12-22 įsigaliojus naujoms Taisyklėms, ieškoma galimybių gyvenamosiose kameroje įrengti iškvietimo mygtukus“;

5.2. „Daiktų, kuriais naudotis leidžiama suimtiesiems, sąrašas yra baigtinis, kuriame nenumatyta, jog laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomiems asmenims galima būtų įsigyti ir turėti albumų [reng. past. nuotraukų albumų]“;

5.3. „Informuojame, kad 2020-01-16, pirmojo atvykimo į Šiaulių TI metu, Pareiškėjas buvo supažindintas su Šiaulių TI direktoriaus patvirtintomis tvarkomis, jam buvo pasirašytinai įteiktas informacinis lankstinukas su Suimtųjų ir nuteistųjų dienotvarke, kurioje aiškiai nurodytas pasivaikščiojimo gryname ore laikas. Papildomai pažymime, kad Pareiškėjo gyvenamoje kameroje yra iškabinta Šiaulių TI Suimtųjų ir nuteistųjų dienotvarkė, kurioje taip pat nurodomas pasivaikščiojimo gryname ore laikas. Todėl Pareiškėjo teiginys, kad jis neturi galimybės susipažinti su dienotvarkėje nustatytu pasivaikščioti gryname ore laiku, abejotinas. (2020-01-16 Patvirtinimo apie supažindinimą su Šiaulių tardymo izoliatoriuje galiojančių tvarkų aprašu Nr. 60-1851 ir informacinio lankstinuko kopijos pridėdamos)“;

5.4. „Pareiškėjas į Šiaulių TI administraciją dėl Skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi 4 kartus: 2021-01-13 prašymu Nr. 73-197 „Dėl pasivaikščiojimo gryname ore grafiko pateikimo“, 2021-02-02 prašymu Nr. 73-473 „Dėl iškvietimo sistemų įrengimo“, 2021-03-22 prašymu Nr. 71-1174 „Dėl nuotraukų albumo grąžinimo“ ir 2021-03-23 prašymu Nr. 71-1205 „Dėl aktualios

informacijos pateikimo“ [reng. past. dėl informacijos, susijusios su pareigūnų iškvietimu į kamara, pateikimo] (prašymų kopijos pridedamos)“; Pareiškėjas 2021 m. kovo 22 d. kreipimesi, be kitų aplinkybių, klausė, dėl kokių priežasčių nuotraukų albumas negalėtų būti priskirtas prie teisės aktuose įtvirtintų „kitų smulkių asmeninių daiktų“;

5.5. į Pareiškėjo 2021 m. sausio 13 d. kreipimąsi buvo atsakyta ŠTI 2021 m. vasario 2 d. raštu Nr. 17-172, kuriame nurodoma: „Šiaulių TI suimtųjų (nuteistųjų) išvedimo pasivaikščioti į pasivaikščiojimų kiemelius laikas reglamentuotas suimtųjų ir nuteistųjų dienotvarkėje, kuri patvirtinta Šiaulių TI direktoriaus 2021 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 1-17. Minėtoje dienotvarkėje pasivaikščiojimo laikas numatytas nuo 8.00 val. iki 11.30 val. ir nuo 12.30 val. iki 16.30 val. Suimtųjų (nuteistųjų) dienotvarkė iškabinta gyvenamosiose kamerose“;

5.6. į Pareiškėjo 2021 m. vasario 2 d. ir kovo 23 d. kreipimusis buvo atsakyta ŠTI 2021 m. vasario 23 d. raštu Nr. 17-277 ir 2021 m. balandžio 12 d. raštu Nr. 17-511, kuriuose nurodoma: „Šiaulių TI režiminio korpuso pastatas yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos paveldosaugos objektų registrą, todėl nei rekonstrukcijos, nei kapitalinio remonto darbai jame negalimi. Dėl aukščiau išvardytų aplinkybių, Šiaulių TI kamerose įrengti priežiūrą vykdančio pareigūno iškvietimo sistemą, galimybių nėra. [...]. Jūs galite kreiptis į pareigūnus, vykdančius nuolatinę Šiaulių TI laikomų asmenų priežiūrą Jums rūpimais klausimais, arba nustatyta tvarka registruotis pokalbiui pas specialistus“;

5.7. į Pareiškėjo 2021 m. kovo 22 d. kreipimąsi buvo atsakyta ŠTI 2021 m. balandžio 6 d. raštu Nr. 17-484, kuriame nurodoma: „Kadangi nuotraukų albumas nėra numatytas kaip leidžiamas daiktas, kurį galėti turėti ar įsigyti suimtieji— jis perduotas į Šiaulių TI daiktų sandėlį ir yra saugomas teisės aktų nustatyta tvarka.“

6. Seimo kontrolierius 2021 m. liepos 13 d. raštu Nr. 4D-2021/1-909/3D-1740 kreipėsi į KD, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2021 m. liepos 29 d. Seimo kontrolierius gavo KD 2021 m. liepos 29 d. raštą Nr. 1S-2485.

Šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose nurodoma:

6.1. „2021-05-13 gauti du pareiškėjo 2021-04-30 skundai ir vienas 2021-05-02 skundas. Atsakymas į pareiškėjo skundus pateiktas Kalėjimų departamento 2021-06-13 raštu Nr. 2S-2216 „Dėl informacijos pateikimo“;

6.2. Kalėjimų departamento 2021 m. birželio 13 d. rašte Nr. 2S-2216 nurodoma: „Suimtojo elgesį gali suvaržyti tik draudimas arba pareiga. Pažymėtina, kad draudimas gali būti įtvirtintas tiesiogiai, t. y. nurodant suimtajam draudžiamus atlikti veiksmus ar draudžiamus turėti daiktus, arba netiesiogiai, t. y. nurodant baigtinį sąrašą veiksmų ar daiktų, kuriuos gali atlikti ar turėti suimtas. Daiktų, kuriais naudotis leidžiama suimtiesiems, sąrašas yra baigtinis, kuriame nenumatyta, jog laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomiems asmenims galima būtų įsigyti ir turėti albumų. [...]. Taip pat informuojame, kad jaunesnieji specialistai vykdo apsaugą ir priežiūrą, ir juos reiktų kviesti tik išimtiniais atvejais. Dėl rūpimų klausimų Jums reiktų kreiptis į Jus kuruojantį dinaminės priežiūros ar Resocializacijos skyriaus pataisos pareigūną. Pažymime, kad Resocializacijos skyriaus pareigūnai kiekvieną darbo dieną turi galimybę prieiti prie kiekvieno suimtojo ar nuteistojo, tuomet Jūs galite jam išdėstyti rūpimus klausimus. [...]. Pasivaikščiojimo gryname ore trukmę įsakymu nustato tardymo izoliatoriaus direktorius, o suimtieji pasirašytinai supažindinami su jų teisėmis, pareigomis ir draudimais. Todėl Jūsų teiginys, kad nežinote, kada dienotvarkėje nustatytas pasivaikščioti gryname ore laikas, abejotinas. Pažymėtina, jog [...] nuteistieji ir suimtieji privalo pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) vykdyti įstatymų reikalavimus ir laikytis elgesio taisyklių, t. y. laikyti (kabinti) asmeninius daiktus tik tam įrengtose vietose. Todėl konstatuotina, jog iškabintus gyvenamojoje kameroje ant sienos (tam neįrengtoje vietoje) grafikus, pažeistumėte [...] nustatytus reikalavimus.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijos šalims narėms Nr. R (2006)2 „Dėl Europos kalėjimų taisyklių“ (priimtos 952-ame Ministrų Komiteto ministrų pavaduotojų posėdyje 2006 m. sausio 11 d.):

18.2 punktas – „Visose vietose, kuriose kaliniai gyvena, dirba ar susirenka: [...] c. turi būti įrengta aliarmo sistema, kuri leistų kaliniams nedelsiant susisiekti su personalu.“

8. Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo (SVĮ):

3 straipsnis „Suėmimo vykdymo tvarkos ir asmenų laikymo tardymo izoliatoriuose sąlygų užtikrinimas“ – „Tardymo izoliatoriaus administracija, užtikrindama suėmimo vykdymo tvarką ir tinkamas asmenų laikymo tardymo izoliatoriuose sąlygas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, kitais nacionaliniais ir Europos Sąjungos teisės aktais“;

9 straipsnis „Suėmimo vykdymo režimas ir pagrindiniai jo reikalavimai“ – „2. Pagrindiniai suėmimo vykdymo režimo reikalavimai yra šie :1) asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, apsauga ir izoliavimas; 2) nuolatinė asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, priežiūra“;

13 straipsnis „Suimtujų teisė gauti informaciją apie jų laikymo tardymo izoliatoriuose tvarką, sąlygas ir teisinę padėtį“ – „1. Suimtieji turi teisę gauti rašytinę informaciją apie jų laikymo tardymo izoliatoriuose tvarką ir sąlygas, teises, pareigas ir jiems taikomus draudimus. [...]. 2. Tardymo izoliatoriaus administracija privalo užtikrinti, kad kiekvienoje kameroje būtų iškabinta informacija apie Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas suimtujų teises, pareigas, draudimus ir dienotvarkę“;

24 straipsnis „Suimtujų teisė gauti perduodamų daiktų“ – „1. Suimtieji turi teisę vieną kartą per tris mėnesius gauti perduodamų daiktų. 2. Suimtajam gali būti atsiunčiami arba perduodami drabužiai, patalynė (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), avalynė, laikrodžiai, pagaminti ne iš brangiųjų metalų, elektros prietaisai. 3. [...]. 4. Perduodamų daiktų priėmimo ir įteikimo suimtiesiems tvarka nustatyta Tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklėse“;

49 straipsnis „Pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“ – „1. Tardymo izoliatorių pareigūnų veiksmai ir sprendimai skundžiami Bausmių vykdymo kodekso 183 straipsnyje nustatyta tvarka.“

9. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (BVK):

183 straipsnis „Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“ – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. 3. Kalėjimų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui. [...].“

10. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (VAĮ):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti

šiam įstatyme išdėstyti teisiniai pagrindai. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.“

11. Pataisos įstaigų (tardymo izoliatorių) įrengimo ir eksploatavimo taisyklių, patvirtintų KD direktoriaus 2020 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-389 (Taisyklės):

1 punktas – „Pataisos įstaigų (tardymo izoliatorių) įrengimo ir eksploatavimo taisyklės [...] nustato pataisos namų, atvirųjų kolonijų, pusiaukelės namų, ir tardymo izoliatorių (toliau – įkalinimo įstaigos) nuteistųjų (suimtųjų) laikymo patalpų, pasivaikščiojimo gryname ore kiemų, ilgalaikių ir trumpalaikių pasimatymų patalpų (toliau – įkalinimo įstaigų statiniai) įrengimo ir eksploatavimo bendruosius reikalavimus“;

2 punktas – „Šios Taisyklės privalomos naujai projektuojamiems, naujai statomiems, rekonstruojamiems, kapitališkai remontuojamiems statiniams, o veikiančioms įkalinimo įstaigoms taikomi tik tie taisyklių reikalavimai, kurie nesusiję su statinių rekonstrukcijos ar kapitalinio remonto darbais“;

12 punktas – „Kameros (kuriose laikomi nuteistieji priskiriami drausmės grupei, asmenys atliekantys nuobaudas kamerų tipo patalpose ir tardymo izoliatoriuose laikomi asmenys) įrengiamos pagal šiuos reikalavimus: [...]; 12.11. kameroje įrengiama priežiūra vykdančio pareigūno iškvietimo sistema.“

12. Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1R-25 (Vidaus tvarkos taisyklės):

20 punktas – „Lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems leidžiama įsigyti ir turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje): [...] 20.5.2. vokų, pašto ženklų, proginių atvirukų, nuotraukų, asmeninių užrašų ir kitų smulkių asmeninių daiktų, religinės simbolikos, kalendorių, knygų, laiškų, žurnalų, laikraščių ir kitų periodinių leidinių (išskyrus leidinius, kuriuose propaguojamas smurtas ar žiaurumas, taip pat pornografinius leidinius), rašymo popieriaus, sąsiuvinų ir rašymo reikmenų“;

25 punktas – „Suimtiesiems leidžiama įsigyti ir turėti tardymo izoliatoriuje (pataisos įstaigoje) Taisyklių 20.1.1–20.1.10, 20.1.12, 20.1.17, 20.2.1–20.2.5, 20.3.1–20.3.13, 20.4.1–20.4.7 ir 20.5 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų“;

86 punktas – „Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija nuteistajam (suimtajam) perduodamus daiktus patikrina atnešusio asmens akivaizdoje. Daiktai, kurių perdavimas nenustatytas Bausmių vykdymo kodekse (Suėmimo vykdymo įstatyme) ir Taisyklėse (*reng. past.* Vidaus tvarkos taisyklėse), grąžinami asmeniui, atnešusiam nuteistajam (suimtajam) perduodamus daiktus. Apie grąžintus daiktus pažymima asmens pateiktame prašyme dėl daiktų perdavimo.“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

13. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) 2012 m. gruodžio 20 d. sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. A-822-3206-12, konstatavo:

„Pagal Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto (2008 m. lapkričio 6 d. įstatymo Nr. X-1791 redakcijos) 5 straipsnį, Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos (pagal Statuto 2 straipsnio 1 dalį, pataisos namai yra Kalėjimų departamentui pavaldi įstaiga) savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Bausmių vykdymo kodeksu, Baudžiamuoju kodeksu, Baudžiamojo proceso kodeksu,

Suėmimo vykdymo įstatymu, kitais įstatymais, šiuo statutu, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais. Pagal Statuto 4 straipsnį, Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų veikla grindžiama teisingumo, teisėtumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, suimtųjų ir nuteistųjų lygybės prieš suėmimo ir bausmių vykdymo įstatymus, humanizmo, bausmių vykdymo individualizavimo, progresyvaus bausmių atlikimo ir viešumo principais. Panevėžio pataisos namai ir Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktą).“

14. 2014 m. balandžio 9 d. LVAT praktikos, nagrinėjant bylas dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo administravimo srityje, apibendrinimo:

21 punktas – „Kalbant apie kalinamo asmens teisę į saugią aplinką, taip pat reikia pažymėti, kad laisvės atėmimo įstaiga privalo užtikrinti, jog kilus būtinybei, kalinamas asmuo galėtų veiksmingai susisiekti su pareigūnais. Administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-1802/2013 nustatyta, kad kameroje, kuriose buvo kalinamas pareiškėjas, nėra įrengtas (nepataisomai sugadintas) mygtukas pareigūnui iškviešti. Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad Europos kalėjų taisyklių (Europos Ministrų Komiteto rekomendacija šalims narėms Nr. R (2006)2 „Dėl Europos kalėjų taisyklių“) 18.2. punkto c dalis rekomenduoja laisvės atėmimo vietoje įrengti aliarmo sistemą, kuri leistų kaliniams nedelsiant susisiekti su personalu. Atsižvelgusi į tai, kad atsakovo pataisos namų baudos izoliatoriaus kameros yra skirtos nuobaudai už laisvės atėmimo bausmės atlikimo režimo tvarkos pažeidimą atlikti, šios patalpos yra kamerų tipo, t. y. uždaros, teisėjų kolegija sprendė, jog susisiekimo su pataisos namų personalu priemonės tokiose patalpose turi būti įrengtos. Šią aplinkybę patvirtino ir tai, jog, kaip nurodė atsakovas, 2003 m. Marijampolės pataisos namų baudos izoliatoriaus rekonstrukcijos metu mygtukai pareigūnams iškviešti kameroje buvo įrengti, tačiau dėl piktybiškų nuteistųjų veiksmų šiuo metu jie yra nepataisomai sugadinti. Teisėjų kolegija pažymėjo, jog negalėjimas sutaisyti šių mygtukų šiuo atveju reikšmės neturi. Be to, teisėjų kolegija akcentavo, kad aplinkybė, jog pareiškėjas, būdamas baudos izoliatoriaus kameroje, patyrė kūno sužalojimus ir negalėjo iškviešti pareigūnų, tik patvirtina aliarmo sistemos įrengimo būtinumą ir tokios sistemos nebuvimą atsakovo pataisos namų baudos izoliatoriaus kameroje (2013 m. lapkričio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-1802/2013).“

Tyrimo išvados

15. Atsižvelgiant į Skunde aprašytas aplinkybes, išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

15.1. dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai neįrengiant pareigūnų iškvietimo sistemos;

15.2. dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant turėti nuotraukų albumą;

15.3. dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai Pareiškėjui nesudarant sąlygų susipažinti su pasivaikščiojimo gryname ore tvarkaraščiu;

15.4. dėl ŠTI ir KD pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimusis.

Dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai neįrengiant pareigūnų iškvietimo sistemos

16. Pareiškėjas teigia, kad ŠTI pareigūnai nepaiso teisės aktų reikalavimų ir ŠTI kamerų patalpose neįrengia pareigūnų iškvietimo mygtukų, todėl, kilus būtinybei skubiai išsikviesti pareigūnus, tai padaryti sudėtinga.

17. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą, tardymo izoliatoriaus administracija privalo paisyti pagrindinių suėmimo vykdymo režimo reikalavimų, t. y. užtikrinti asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, apsaugą ir priežiūrą (šios pažymos 8 punktas). Viena iš priemonių, padedanti įgyvendinti šią tardymo izoliatoriaus administracijos pareigą, yra pareigūnų iškvietimo mygtukų, kurie leidžia nedelsiant susisiekti su įkalinimo įstaigos personalu, įrengimas kamerose ir kitose vietose, kuriose suimtieji ar nuteistieji gyvena, dirba, susirenka, ir šių mygtukų veikimas (šios pažymos 7, 11 punktai).

18. Atkreiptinas dėmesys, jog teismų praktikoje taip pat yra pripažįstama, kad yra reikalinga užtikrinti, jog kilus būtinybei kalinamas asmuo galėtų veiksmingai susisiekti su pareigūnais, nes tai yra vienas iš būdų apginti asmens teisę į saugią aplinką. Administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-1802/2013, kurios nagrinėjimo metu buvo nustatyta, kad kamerose, kuriose buvo kalinamas pareiškėjas, nėra įrengtas (nepataisomai sugadintas) mygtukas pareigūnui iškviesti, teisėjų kolegija sprendė, jog susisiekimo su pataisos namų personalu priemonės tokiose patalpose (kamos tipo) turi būti įrengtos ir veikiančios, o negalėjimas šių mygtukų sutaisyti reikšmės neturi (šios pažymos 14 punktas).

19. Taigi, pagal teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką, tardymo izoliatoriaus administracijai kyla pareiga įrengti pareigūnų iškvietimo mygtukus kameros tipo patalpose ir užtikrinti jų veikimą, nes tai yra vienas iš būdų užtikrinti asmens teisę į saugią aplinką.

20. Seimo kontrolieriaus atlikto tyrimo metu nustatyta, kad ŠTI kamerose nėra įrengti pareigūnų iškvietimo mygtukai / sistema. Pasak ŠTI pareigūnų, pirmiau nurodytos sistemos įrengti nėra galimybės, nes ŠTI pastatas yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos paveldosaugos objektų registrą ir jo remonto darbams keliami specifiniai reikalavimai, t. y., draudžiama ardyti sienų apdailą, siekiant kamerų sienose ir lubose įmontuoti elektros laidus, kurie reikalingi tinkamam pareigūnų iškvietimo sistemos veikimui. Seimo kontrolierius atkreipia dėmesį, kad, pasaulyje bei Lietuvoje sparčiai besivystant technologijoms, yra galimybė ieškoti kitų techninių sprendimų, kurie užtikrintų efektyvų pareigūnų iškvietimo sistemos įrengimą, nepažeidžiant ŠTI pastato sienų apdailos. Pažymėtina, kad su šia Seimo kontrolieriaus nuomone iš dalies sutinka ir ŠTI pareigūnai, kurie pripažino, kad nuo 2020 m. pabaigos ieško techninių sprendimų ir galimybių gyvenamosiose kamerose įrengti pareigūnų iškvietimo mygtukus. Nepaisant to, Skundo tyrimo metu nebuvo gauta duomenų, kad per metus ŠTI pareigūnai būtų pasiekę konkrečių rezultatų, sprendžiant susiklosčiusią situaciją dėl ŠTI kamerose neįrengtų pareigūnų iškvietimo mygtukų. Šios tyrimo metu nustatytos aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad ŠTI administracija nesiima aktyvių veiksmų kuo skubiau išspręsti pirmiau nurodytą problemą ir nevykdo pareigos visose ŠTI patalpose, kuriose suimtieji gyvena, dirba, susirenka, įrengti pareigūnų iškvietimo mygtukus bei užtikrinti jų veikimą.

21. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Pareiškėjo Skundo dalis dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), neįrengiant pareigūnų iškvietimo sistemos, yra pagrįsta.

**Dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai
nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant turėti nuotraukų albumą**

22. Pareiškėjas abejoja, ar pagrįstai ŠTI pareigūnai neleido jam turėti artimųjų atnešto nuotraukų albumo.

23. Pasak ŠTI pareigūnų, Pareiškėjui nebuvo perduotas jo artimųjų atneštas nuotraukų albumas, nes teisės aktuose suimtiesiems nėra nustatyta teisė tokį daiktą įsigyti ir turėti.

Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą (šios pažymos 8, 12 punktai) suimtieji turi teisę vieną kartą per tris mėnesius gauti perduodamų daiktų. Suimtajam gali būti atsiunčiami arba perduodami *drabužiai, patalynė (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), avalynė, laikrodžiai, pagaminti ne iš brangiųjų metalų, elektros prietaisai ir kiti Vidaus tvarkos taisyklėse nurodyti daiktai, t. y., nuotraukos, asmeniniai užrašai ir kiti smulkūs asmeniniai daiktai, religinė simbolika, kalendorius, knygos, laiškai, žurnalai, laikraščiai ir kt.* Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija nuteistajam (suimtajam) perduodamus daiktus patikrina atnešusio asmens akivaizdoje. Daiktai, kurių perdavimas nenustatytas Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekse, SVĮ ir Vidaus tvarkos taisyklėse, grąžinami asmeniui, atnešusiam nuteistajam (suimtajam) perduodamus daiktus.

Įvertinus pirmiau nurodytas teisės aktų nuostatas, konstatuotina, kad SVĮ ir Taisyklėse nėra nustatyta, jog suimtieji, įskaitant ir Pareiškėją, turi teisę įsigyti ir turėti nuotraukų albumą, todėl ŠTI pareigūnai galėjo atsisakyti jam perduoti artimųjų atneštą nuotraukų albumą.

24. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundo dalis dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant turėti nuotraukų albumą, atmetina.

Nepaisant to, kad nagrinėjamu atveju ŠTI pareigūnai priėmė teisėtą sprendimą, Seimo kontrolierius atkreipia dėmesį, kad pagal galiojantį teisinį reglamentavimą suimtieji gali turėti nuotraukų, todėl nėra aišku, dėl kokių priežasčių jiems yra draudžiama turėti albumą, skirtą joms laikyti. Pažymėtina, kad nuotraukų albumas galėtų būti nesudėtingai priskirtas prie Vidaus tvarkos taisyklėse įtvirtintų „kitų smulkių asmeninių daiktų“ ir padėtų užtikrinti tvarką suimtujų gyvenamosiose patalpose.

Dėl šios priežasties KD direktoriui rekomenduotina apsvarstyti galimybę papildyti nustatytą teisinį reglamentavimą arba imtis kitų priemonių, kad ateityje suimtieji galėtų įsigyti ir turėti nuotraukų albumą.

**Dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo)
galimai Pareiškėjui nesudarant sąlygų susipažinti su
pasivaikščiojimo gryname ore tvarkaraščiu**

25. Skunde nurodoma, kad ŠTI Pareiškėjui nėra sudaromos sąlygos iš anksto susipažinti su pasivaikščiojimo gryname ore grafiku, nes kameroje nėra įrengta vieta, kurioje jis galėtų būti iškabintas.

26. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą (šios pažymos 8 punktas) suimtieji turi teisę gauti rašytinę informaciją apie jų laikymo tardymo izoliatoriuose tvarką ir sąlygas, teises, pareigas ir jiems taikomus draudimus. *Tardymo izoliatoriaus administracija (nagrinėjamu atveju – Šiaulių TI) privalo užtikrinti, kad kiekvienoje kameroje (įskaitant ir kameroje, kurioje yra laikomas Pareiškėjas) būtų iškabinta informacija apie Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas suimtųjų teises, pareigas, draudimus ir dienotvarkę, kurioje yra nurodytas pasivaikščiojimo gryname ore laikas.*

27. Skundo aplinkybių tyrimo vietoje metu (2021 m. liepos 19 d.) nustatyta, kad suimtųjų pasivaikščiojimo gryname ore tvarkaraštis ŠTI patalpose (įskaitant ir kameroje, kurioje yra laikomas Pareiškėjas) nėra iškabintas ir su juo susipažinti nėra galimybės; apie pasivaikščiojimą gryname ore budintys pareigūnai asmenis informuoja tą pačią dieną, iki jo likus 15–40 minučių.

ŠTI pareigūnai 2021 m. liepos 29 d. raštu Seimo kontrolierių informavo, kad Pareiškėjui yra žinomas jo pasivaikščiojimo gryname ore laikas, nes suimtųjų ir nuteistųjų dienotvarkė, kurioje jis aiškiai yra nurodytas, yra iškabinta Pareiškėjo gyvenamojoje kameroje. Keltina abejonė, ar toks ŠTI pareigūnų teiginys atitinka tikrovę, nes Seimo kontrolieriui nebuvo pateikti šį teiginį patvirtinantys dokumentai arba kiti duomenys, kurie paneigtų Skundo aplinkybių tyrimo vietoje metu nustatytą faktą – Pareiškėjo gyvenamojoje kameroje pasivaikščiojimo gryname ore tvarkaraštis nėra pakabintas.

Šios aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad Skunde nurodytos aplinkybės buvo patvirtintos, t. y., Pareiškėjui nebuvo sudarytos sąlygos iš anksto susipažinti su pasivaikščiojimo gryname ore tvarkaraščiu, nes ŠTI pareigūnai nevykdė jiems teisės aktuose įtvirtintos pareigos užtikrinti, jog kiekvienoje kameroje (įskaitant ir kameroje, kurioje yra laikomas Pareiškėjas) būtų iškabinta informacija apie Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas suimtųjų teises, pareigas, draudimus ir dienotvarkę.

28. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Pareiškėjo Skundo dalis dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), Pareiškėjui nesudarant sąlygų susipažinti su pasivaikščiojimo gryname ore tvarkaraščiu, yra pagrįsta.

Dėl šios priežasties ŠTI direktoriui rekomenduotina imtis priemonių, kad ateityje ŠTI būtų laikomasi teisės reikalavimų (t. y., SVĮ 13 straipsnio nuostatų), užtikrinant, jog kiekvienoje kameroje (įskaitant ir kameroje, kurioje yra laikomas Pareiškėjas) būtų iškabinta informacija apie Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas suimtųjų teises, pareigas, draudimus ir dienotvarkę, kurioje yra nurodytas pasivaikščiojimo gryname ore laikas.

Dėl ŠTI ir KD pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimusis

29. Skunde nurodoma, kad ŠTI ir KD pareigūnai netinkamai nagrinėjo Pareiškėjo kreipimusis, susijusius su pareigūnų išvietimu į kamerą, leidimu turėti nuotraukų albumą, pasivaikščiojimo tvarkaraščio iškabiniu kameroje specialiai tam įrengtoje vietoje.

30. Nagrinėdami pareiškėjų skundus ŠTI ir Kalėjų departamentas, kaip viešojo administravimo subjektai, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, išsamumo ir objektyvumo principų, kurie reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (šios pažymos 8–10, 13 punktai).

31. ŠTI ir KD Pareiškėjui pateikti atsakymai yra formalūs, neatitinkantys išsamumo ir objektyvumo principų, nes:

31.1. dėl ŠTI 2021 m. vasario 2 d. rašto Nr. 17-172

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2021 m. sausio 13 d. kreipėsi į ŠTI prašydamas sudaryti sąlygas kameroje susipažinti su pasivaikščiojimo gryname ore tvarkaraščiu; į šį Pareiškėjo kreipimąsi buvo atsakyta ŠTI 2021 m. vasario 2 d. raštu Nr. 17-172; šiame rašte nurodoma, kad Pareiškėjo pageidaujamas tvarkaraštis yra nustatytas sudarant dienotvarkę, kurioje nurodyta, jog suimtieji turi galimybę gryname ore pasivaikščioti nuo 8.00 val. iki 11.30 val. ir nuo

12.30 val. iki 16.30 val. Pažymėtina, kad, be pirmiau nurodytų aplinkybių, ŠTI pareigūnai šiame rašte paaiškina, jog suimtųjų dienotvarkė yra iškabinta gyvenamosiose patalpose, įskaitant ir Pareiškėjo kameroje, nors šis faktas neatitinka tikrovės (šios pažymos 27 punktą). Taigi ŠTI pareigūnų Pareiškėjui pateiktas 2021 m. vasario 2 d. atsakymas Nr. 17-172, kuriame yra pateikiama melaginga informacija, negali būti laikomas atitinkančiu teisės aktų reikalavimus;

31.2. dėl ŠTI 2021 m. vasario 23 d. rašto Nr. 17-277 ir 2021 m. balandžio 12 d. rašto Nr. 17-511

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2021 m. vasario 2 d. ir kovo 23 d. raštais kreipėsi į ŠTI pareigūnus dėl sudėtingo pareigūnų iškvietimo į kamerą; į šiuos kreipimusis Pareiškėjui buvo atsakyta ŠTI 2021 m. vasario 23 d. raštu Nr. 17-277 ir 2021 m. balandžio 12 d. raštu Nr. 17-511, kuriuose nurodoma, kad Šiaulių TI kamerosse įrengti priežiūrą vykdančio pareigūno iškvietimo sistemą galimybių nėra, todėl į pareigūnus Pareiškėjas turėtų kreiptis, kai jie prieina prie kameros atlikdami savo darbinės funkcijas (vykdo nuolatinę Šiaulių TI laikomų asmenų priežiūrą), arba nustatyta tvarka registruotis pokalbiui. Atkreiptinas dėmesys, kad šioje pažymoje jau buvo konstatuota, jog patalpos įstaigos, įskaitant ir ŠTI, turi pareigą įrengti pareigūnų iškvietimo mygtukus kameros tipo patalpose ir užtikrinti jų veikimą, nes tai yra vienas iš būdų užtikrinti asmens teisę į saugią aplinką (šios pažymos 16–21 punktai). Dėl šios priežasties Pareiškėjui pateikti ŠTI atsakymai, *kuriomis atsisakoma vykdyti teisės aktuose įtvirtintą pareigą arba imtis kitų priemonių, užtikrinančių ŠTI laikomų asmenų galimybę išsikviesti pareigūnus ir jų teisę į saugią aplinką, negali būti vertinami kaip teisėti, objektyvūs arba pateikti atlikus išsamų tyrimą;*

31.3. dėl ŠTI 2021 m. balandžio 6 d. rašto Nr. 17-484

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2021 m. kovo 22 d. kreipėsi į ŠTI pareigūnus prašydamas leisti naudotis artimųjų jam perduotu nuotraukų albumu ir klausdamas, dėl kokių priežasčių jis negali būti laikomas Vidaus tvarkos taisyklėse nurodytu „kitu smulkiu asmeniniu daiktu“?; į šį kreipimąsi buvo atsakyta ŠTI 2021 m. balandžio 6 d. raštu Nr. 17-484, kuriame nurodoma, kad nuotraukų albumas nėra įtrauktas į suimtiesiems leidžiamų turėti ir įsigyti daiktų sąrašą, todėl Pareiškėjui nebus leista juo naudotis; šioje pažymoje konstatuota (šios pažymos 24 punktas), kad pagal galiojantį teisinį reglamentavimą suimtieji gali turėti nuotraukų, todėl nėra aišku, dėl kokių priežasčių jiems yra draudžiama turėti albumą, skirtą joms laikyti; Seimo kontrolieriaus nuomone, nuotraukų albumas galėtų būti nesudėtingai priskirtas Vidaus tvarkos taisyklėse įtvirtintiems „kitiems smulkiems asmeniniams daiktams“ ir padėtų užtikrinti tvarką suimtųjų gyvenamosiose patalpose; atkreiptinas dėmesys, kad ŠTI iš esmės nespėdė Pareiškėjui kilusio klausimo dėl tvarkingo nuotraukų laikymo, nevertino, ar nuotraukų albumas galėtų / negalėtų būti priskirtas Vidaus tvarkos taisyklėse įtvirtintiems „kitiems smulkiems asmeniniams daiktams“, Pareiškėjui nepaaiškino, dėl kokių priežasčių nuotraukų albumas yra / nepriskirtinas pirmiau nurodytiems daiktams ir juo galima / negalima naudotis; šios aplinkybės leidžia teigti, kad ŠTI pateikė neišsamų bei Pareiškėjo kreipimosi turinio neatitinkantį atsakymą;

31.4. dėl Kalėjimų departamento 2021 m. birželio 13 d. rašto Nr. 2S-2216

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas keliais raštais kreipėsi į Kalėjimų departamentą skųsdamas ŠTI pareigūnų pateiktus atsakymus, susijusius su draudimu naudotis nuotraukų albumu, pareigūnų iškvietimu į kamerą ir pasivaikščiojimo gryname ore tvarkaraščio iškabiniu gyvenamosiose patalpose; Kalėjimų departamento pareigūnai 2021 m. birželio 13 d. raštu Nr. 2S-2216 atsakė į Pareiškėjo kreipimusis nurodydami iš esmės tapačius argumentus, kuriuos Pareiškėjui pateikė ŠTI pareigūnai skundžiamuose atsakymuose, t. y., pateiktame atsakyme KD pareigūnai nevertino ŠTI pareigūnų atsisakymo spręsti pareigūnų iškvietimo sistemos įrengimo klausimą, nesiaiškino, ar suimtųjų, įskaitant ir Pareiškėjo, gyvenamosiose patalpose yra iškabinta jiems aktuali informacija apie Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas suimtųjų teises, pareigas, draudimus ir dienotvarkę, kurioje yra nurodytas pasivaikščiojimo gryname ore laikas, nespėdė klausimo, ar nuotraukų albumas galėtų / negalėtų būti priskirtas Vidaus tvarkos taisyklėse įtvirtintiems „kitiems smulkiems asmeniniams daiktams“ ir perduotas asmenims naudoti

pagal paskirtį ir kt. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad Pareiškėjui buvo pateiktas formalus, neišsamus ir konkrečiais faktais bei teisės aktų nuostatomis nepagrįstas atsakymas į jo kreipimuisi.

32. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Pareiškėjo Skundo dalis dėl ŠTI ir KD pareigūnų veiksmų (neveikimo), netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi, yra pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

33. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), neįrengiant pareigūnų iškvietimo sistemos, pripažinti pagrįsta.

34. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant turėti nuotraukų albumą, atmesti.

35. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), Pareiškėjui nesudarant sąlygų susipažinti su pasivaikščiojimo gryname ore tvarkaraščiu, pripažinti pagrįsta.

36. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl ŠTI ir KD pareigūnų veiksmų (neveikimo), netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

37. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 14, 17 punktais, KD direktoriui Virginijui Kulikauskui rekomenduotina:

37.1. apsvarstyti galimybę papildyti nustatytą teisinį reglamentavimą taip, kad ateityje suimtieji galėtų įsigyti ir turėti nuotraukų albumą, arba / ir imtis kitų priemonių, kad ateityje suimtieji galėtų įsigyti ir turėti nuotraukų albumą;

37.2. imtis priemonių, kad ateityje Kalėjų departamente pareiškėjų kreipimaisi būtų tiriami atidžiai, įvertinant visas juose nurodytas aplinkybes, o pareiškėjams teikiami atsakymai būtų išsamūs, pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis bei atitiktų kreipimusi turinį.

38. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, ŠTI direktoriui Sauliui Rajunčiui rekomenduotina imtis priemonių, kad:

38.1. būtų kuo skubiau išspręstas pareigūnų iškvietimo sistemos ŠTI įrengimo klausimas (apie priimtus sprendimus ir konkrečius planuojamus darbus bei jų atlikimo terminus informuojant Seimo kontrolierių);

38.2. ateityje ŠTI būtų laikomasi teisės reikalavimų (t. y., SVĮ 13 straipsnio nuostatų), užtikrinant, jog kiekvienoje kameroje (įskaitant ir kameroje, kurioje yra laikomas Pareiškėjas) būtų iškabinta informacija apie Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas suimtųjų teises, pareigas, draudimus ir dienotvarkę, kurioje būtų nurodytas pasivaikščiojimo gryname ore laikas;

38.3. imtis priemonių, kad ateityje ŠTI pareiškėjų kreipimaisi būtų tiriami atidžiai,

įvertinant visas juose nurodytas aplinkybes, o pareiškėjams teikiami atsakymai būtų išsamūs, pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis bei atitiktų kreipimūsi turinį, atsakant į juose keliamus klausimus.

39. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas